

(Continuare din pag. 19: La marile licitații...)

călătorie prin Egipt, Grecia, Persia, India, Arabia și Etiopia, unde studiază chimie și ocultism. Se reîntoarce în 1768 la Neapole, unde deschide un cazinou. Este nevoit în curând să închidă și se mută la Roma, unde se căsătorește cu Lorenza Feliciani, numită Serafina. De aici trebuie să se refugieze repede în Spania și mai apoi la Palermo, unde este arestat pentru aurul furat. Eliberat pe cauțiune, pleacă sub numele de Alessandro conte de Cagliostro la Londra, unde se prezenta că ar fi găsit piatra filozofală și un elixir pentru tinerete veșnică, a cărei existență ar fi fost dovedită de faptul că el însuși ar fi fost în vârstă de mai multe mii de ani. Aici îl cunoaște pe contele de Saint-Germain, cunoscut ocultist, alchimist și francmason, care îl introduce pe Cagliostro în loja sa francmasonică. Pornind de la considerentul că Egiptul este leagănul culturii și arhitecturii, el întemeiază așa-numitul "rit egiptean" francmasonic, care are o rapidă răspândire în Franța, Rusia și țările germane. Se mută apoi la Paris, devine favoritul lui Ludovic al XVI-lea (1754-93, rege 1774-92) și prieten al cardinalului de Rohan, după care este implicat în scandalul colierului reginei Marie-Antoinette din 1785 și este expulzat din Franța. În 1789 se află la Roma cu soția sa și este arestat în 1791 pentru deviere de la creștinism, magie și francmasonerie. După un an de torturi în Castel Sant Angelo, este condamnat la moarte, dar papa Pius al VI-lea (1775-99) îi comută pedeapsa în închisoare pe viață la Sant Angelo. În urma unei încercări de evadare, este mutat la castelul San Leo, unde moare la 26 august 1795. Publicul larg nu a acceptat însă vestea morții "nemuritorului" Cagliostro, drept care Napoleon I (1769-1821, împărat 1804-14 și 1815) a fost nevoit mai apoi să ordone o anchetă de stat care a stabilit că francmasonul, alchimistul și miraculosul Calioastro era într-adevăr mort.

Licităția Internațională a înregistrat 151 de numere, cuprinzând picturi, desene, afișe, sculpturi, mobile, oglinzi, candelabre, icoane, argintărie, bijuterii, arme și covoare. Între picturi se remarcă Salomeea aducând capul lui Ioan Botezătorului atribuit lui Simon de Vos (1603-76) și Paysage d'Ile de France de René Billotte (1846-1915), la argintărie - o pereche de sfeșnice de la 1782 cu ștampila lui Anders Morman din Stockholm (evaluate la 80.000-100.000 SEK), iar printre porțelanuri - o urnă chinezească din perioada Kangxi (evaluată la 25.000-30.000 SEK). La nr. 103, un impresionant crucifix din lemn pictat, realizat de Balthasar Peintnerrieder în a doua jumătate a secolului XVIII și provenind de la mănăstirea benedictină Tegernsee din Bavaria, este evaluat la 80.000-100.000 SEK. La sfârșit, sunt de menționat un desen în cretă roșie realizat ca studiu academic în tinerețea sa de marele sculptor gustavian Johan Tobias Sergel (1740-1814) și scrinul făurit de sculptorul suedez Carl Milles (1875-1955) și dăruit de acesta ca dar de logodnă viitoarei sale soții. Piese de artă excepționale, al căror număr și selecție sunt și de această dată determinate pe baza concepției rafinate de afaceri a firmei Crafoord, și anume: organizarea de licitații de seară, mici și exclusive.

LA STOCKHOLMS AUKTIONSVERK

La Stockholms Auktionsverk (Administrația de Licității a orașului Stockholm), fondată la 1674 și cea mai veche casă de licitații în continuare activă din lume, are loc cea mai mare vizionare de licitație din toate timpurile din Suedia. În cadrul ei sunt expuse 2.577 de obiecte de înaltă clasă artistică, destinate vânzării în perioada 27-29 noiembrie a.c. la Marea Licităție de Calitate (Stora Kvalitén) și la Licităția de Artă Modernă de Calitate (Moderna Kvalitén), cele mai vechi provenind din secolul XII, iar cele mai noi datând din zilele noastre.

La Marea Licităție de Calitate, în cadrul secției de pictură domină categoric lucrările lui Anders Zorn

(1860-1920), autorul acuarelei Un cerșetor valah din 1885, vândută aici la licitație în primăvara anului trecut (vezi articolele din CURIERUL ROMÂNESC iulie-septembrie 1999 și aprilie-iunie 2000). De data aceasta, Zorn este prezent cu marea pictură Locul de vad din 1911, evaluat la 5.000.000 SEK, și cu pictura Dimineața.

Nr. 558. Hilding Linnqvist: Fuga în Egipt.
Ulei pe pânză, 55x65 cm.
© Stockholms Auktionsverk.

Dintre sculpturi se remarcă La Muse Calliope, atribuită lui Dominique Lefèvre (secolul XVII). Din ceramica orientală trebuie menționate o farfurie adâncă cu glazură de celadon din perioadele Yuan-Ming (1279-1644), evaluată la 15.000-18.000 SEK, precum și o supieră cu capac și platură din perioada Qianlong (1736-95) în stilul familie rose, evaluate la 100.000-120.000 SEK. Printre porțelanurile europene, un coș produs la Meissen în perioada lui Marcolini la sfârșitul secolului XVIII este evaluat la 5.000-6.000 SEK. Întâlnim apoi mobile, oglinzi, lămpi, argintărie, bijuterii, covoare și textile. Un loc aparte îl au obiectele din grupa "diverse", între care amintesc sigiliul din anul 1200 al lui Carol Surdul (Karl Bengtsson), jarl (duce, de fapt "mâna dreaptă a regelui") din neamul Bjälbo, un neam care a domnit asupra Suediei din perioada 1250-1363, sigiliu care este pe cale a fi considerat un fel de comoară națională și însemn regal național. Licităția de Artă Modernă de Calitate începe cu mobile, între care se remarcă un grup în stilul art déco suedez semnat de Carl Malmsten (1888-1972) și fotoliul Oul creat de danezul Arne Jacobsen (1902-71). Există apoi ceramică, sticlărie, textile, covoare, argintărie, pictură, sculptură și lucrări de grafică. Printre lucrările mai spectaculoase menționez o mare sculptură pictată din 1996 a lui Karel Appel (1921-) intitulată Totem - femeie, evaluată la 250.000-300.000 SEK, precum și marelui număr de lucrări de artă grafică - gravuri, litografii, serigrafii, semnate de Georges Braque, Marc Chagall, Joan Miró, Pablo Picasso, David Hockney, Andy Warhol și alții. Un interes aparte îl am pentru aparițiile la licitații a operelor pictorului suedez Hilding Linnqvist (1891-1984), încetat din viață în timp ce avea la Galeria OCISCO (acronim de la Octavian Ciupitu și Silvia Constantinescu) din Göteborg ceea ce s-a dovedit a fi ultima sa expoziție personală. La această licitație, el este prezent cu două picturi: Fuga în Egipt și Copac în floare, evaluate la 20.000-25.000 SEK fiecare. Special pentru aceste licitații este faptul că în cadrul lor sunt scoase la vânzare și obiecte de artă donate de populație Armatei Salvării din Suedia. Baniile realizați din vânzarea lor sunt folosiți apoi integral în activitatea socială dusă de Armata Salvării printre tinerii și familiile cu situație riscantă din Suedia și Letonia. Multe dintre aceste obiecte de artă donate Armatei Salvării sunt foarte valoroase, atât artistic cât și material, ca de exemplu marea pictură de la nr. 1235 intitulată Iepure în peisaj de iarnă, realizată nu mai puțin decât de maestrul picturii suedeze Bruno Liljefors (1860-1939) și evaluată la 175.000-200.000 SEK. Este înduioșor atașamentul altruistic suedez față de cei aflați în nevoie, mai ales când ia o formă artistică de asemenea natură.

OBIECT DE TEZAU REGAL ROMÂNESC LA LICITAȚIE ÎN UPPSALA

Făcând la Stockholm turul vizionărilor înaintea licitațiilor din această toamnă, am intrat și în sala expoziției de vizionare pe care o are Camera de Licității din Uppsala (Uppsala Auktionskammare) în capitala Suediei. Aici am observat cu mare emoție un obiect deosebit: o carte, trecută în catalog la nr. 898, ferecată în argint și pietre scumpe, decorată cu medaliaone smălțuite, între care cel central era un portret dublu al Regelui României Carol I (1839-1914) și al Reginei Elisabeta (1843-1916). Era vorba despre o "carte de oaspeți" cu dimensiunile 24x31 cm., cu coperta de deasupra din argint traforat și parțial aurit, montat pe mătase albastră, decorată cu nouă miniaturi din email în rame de aur montate cu diamante, rubine și safire. Miniatura centrală, semnată Ernst Bastanier și datată 1894, era înscrisă într-un cartuș cu doi putți susținând pe mâini o coroană regală. Pe o banderolă se puteau citi datele 1869 și 1894. În cele patru colțuri erau reprezentate, în grisaille, preocupările favorite ale reginei Elisabeta: muzica, pictura, îngrijirea bolnavilor și a răniților, precum și educarea copiilor. Celelalte medalioane reprezentau Victoria înfășurată în steagul României, un interior din Castelul Peleş de la Sinaia, un interior din Palatul Elisabeta din București și stema regală a României. Cinci dintre emailurile mai mici erau semnate Ernst Bastanier. Nu fusese utilizată, dar mătasea era puțin uzată la cotor.

Carte de oaspeți, de Paul Telge. Berlin 1894.
Foto: Octavian Ciupitu / © CR.

Această carte de oaspeți, comandată lui Paul Telge din Berlin, fusese un cadou făcut de poporul român Regelui și Reginei României cu ocazia aniversării de către aceștia în 1894 a zilei căsătoriei lor de argint, dar nu a fost folosită niciodată.

Mai târziu, prin anii 1920, ea a fost scoasă la o licitație publică organizată de Casa Regală Română și a fost cumpărată de inginerul civil (diplomat) F.W. Brandes (1893-1959), un inginer german care lucra pentru firma suedeză Alfa-Laval. Acesta a venit după aceea în Suedia în calitate de conferențiar oaspete la Școala Tehnică Superioară (Politehnica) din Göteborg, și a întâlnit-o atunci pe viitoarea sa soție suedeză. Ultimul proprietar al acestei cărți de oaspeți a fost fiica lor din Suedia, care a și scos-o la actuala licitație de la Uppsala.

Evaluată la 100.000-120.000 SEK, fosta carte de oaspeți a primei perechi regale a României, adevărat obiect de tezaur regal românesc, a fost adjudecată la 9 decembrie a.c. la suma de 270.000 SEK.

Octavian Ciupitu.